



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.099/2023/8.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: Név1
(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Dobos István ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Fejér Vármegyei Kormányhivatal
(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Kiss Zoltán kamarai jogtanácsos

Az alperesi beavatkozó: Név2
(cím4)

A per tárgya: művelési ág megváltoztatása iránti ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Veszprémi Törvényszék 2022. november 11. napján kelt 2.K.701.263/2021/23/II. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 2.K.701.263/2021/23/II. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 72.000 (azaz hetvenkettőezer) – 72.000 (azaz hetvenkettőezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesi érdekelt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa a Hely1 szám1, szám2, szám3, szám4, szám5, szám6, szám7, szám8 hrsz.-ú kivett közút megnevezésű ingatlanoknak (a továbbiakban: ingatlanok).

[2] A felperes 2021. augusztus 4-én kérelmet nyújtott be az alpereshez az ingatlanok művelési ágának megváltoztatása iránt.

[3] Az alperes az ingatlan-nyilvántartás adatai alapján megállapította, hogy a felperes az ingatlanok tekintetében bejegyzett joggal nem rendelkezik, továbbá nem csatolta az ingatlanok művelési ágának megváltoztatásához szükséges – jogszabályban előírt - dokumentumokat.

[4] Az alperes a 2021. augusztus 5. napján kelt hiánypótlási felhívásában - 15 napos határidő megjelölésével – felhívta a felperest az ingatlanok tulajdonosától származó meghatalmazás; a közutak megszüntetését engedélyező végleges határozat; valamint az ingatlanügyi hatóság által érvényes záradékkal ellátott változási vázrajz csatolására. A felperes a hiánypótlási felhívást 2021. augusztus 19. napján vette át.

[5] A felperes a 2021. augusztus 24-én érkezett nyilatkozatában az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2-6. §-aiban foglalt alapelvek megsértésére hivatkozással előadta, hogy az ingatlanügyi hatóság hivatalból köteles intézkedni az általa észlelt, vagy tudomására hozott művelési ág változtatás ingatlan-nyilvántartási átvezetése iránt, amelyet a nyilatkozathoz csatolt vas megyei ingatlanügyi hatósági hirdetmény, illetőleg vas megyei településeken tartandó hatósági ellenőrzésekről szóló értesítések is alátámasztanak.

[6] Az alperes a 2021. augusztus 25. napján kelt 17.130/2021. számú végzésével az eljárást az Ákr. 47.§ (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette. Indokai szerint a felperes

a hiánypótlási felhívásban megjelölt iratokat nem csatolta, továbbá az eljárás hivatalbóli folytatásának jogszabályi feltételei nem álltak fenn, tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 27. § (2) bekezdés a) pontja kiveszi a művelés alól kivett területeket, azaz kifejezetten megtiltja, hogy az ingatlanügyi hatóság kivett terület művelési ág változtatását hivatalból vezesse át az ingatlan-nyilvántartásban.

[7] A felperes eljárást megszüntető alperesi végzést 2021. augusztus 31-én vette át és a még aznap benyújtott beadványában az eljárás hivatalbóli lefolytatását kérte.

[8] Az alperes a papír alapon 2021. augusztus 25-én kelt és a 2021. szeptember 15-én elektronikusan kiadmányozott 17.130-4/2021. számú végzésével az eljárást megszüntető végzést akként módosította, hogy a megszüntető végzés indokolása helyébe a módosító végzés indokolását léptette. Indokai szerint a módosítás azért volt szükséges, mert jogszabálysértően, a hiánypótlásra megadott 15 napos határidő eltelte előtt hozta meg az eljárást megszüntető végzését. A 2021. augusztus 31-én benyújtott beadványt még a hiánypótlásra nyitva álló határidőben nyújtotta be a felperes, ezért azt a döntése meghozatalakor figyelembe kellett vennie. A felperes azonban a hiánypótlásban foglaltakat nem teljesítette, sem meghatalmazást, sem az ügyi hatóság engedélyét, sem térképet nem csatolt.

[9] Tekintettel arra, hogy az Inytv. 27. § (3) bekezdés a) pontja szerint a felperes nem nyújthat be kivett területre művelési ág változás iránti kérelmet, az Inytv. 28. § (1) bekezdés szerint az ügyi hatóság út megszüntetését engedélyező határozatát nem csatolta, ezért az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltételei hiányoznak, ezért az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az eljárást meg kellett szüntetnie.

[10] Rámutatott továbbá arra, hogy a közútra vonatkozó művelési ág változás iránti eljárás, tekintettel arra, hogy az művelés alól kivett terület – az Inytv. 27. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból nem folytatható, azt az alperesi érdekelt, mint tulajdonos jelentheti be, amennyiben rendelkezik a közutak megszüntetését engedélyező végleges határozattal.

A kereseti kérelem

[11] A felperes az eljárást megszüntető, valamint a módosító végzéssel szemben - eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozással - keresetet terjesztett elő. Keresetében a végzések megsemmisítését és alperes új eljárásra kötelezését kérte.

Az elsőfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) általános rendelkezései szerint lefolytatott közigazgatási perben hozott jogerős ítéletével az alperesi megszüntető végzést és az azt módosító végzést megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[13] Döntésének indokát egyrészt az képezte, hogy a papír alapon és az elektronikus úton kiadmányozott példányokon feltüntetett időpontok eltérése okán nem volt egyértelműen

megállapítható a módosító végzés meghozatalának időpontja, amely miatt a módosító végzés joghatás kiváltására nem alkalmas, illetőleg az alakszerűségi követelményeknek sem felel meg. Másrészt az, hogy az alperes a módosító végzésében megsértette az Ákr. 81. § (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettségét, tekintettel arra, hogy indokolásában nem tért ki arra, hogy mely okból nem voltak elfogadhatóak a hiánypótlás teljesítése érdekében becsatolt okiratok. Az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltakat sérti továbbá az is, hogy az alperes összemosta a módosító és megszüntető végzés indokolását. Mindezeket az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértéseknek tekintette.

[14] Az új eljárásra adott iránymutatása szerint az alperesnek a rendelkezésére álló iratok alapján ismételten vizsgálnia kell, hogy fennállnak-e a kérelem teljesítésének feltételei. Az eljárás eredményeként a megállapított tényekről, körülményekről, a rendelkezésre álló bizonyítékokról, azok értékeléséről és az abból levont következtetésekről alperesnek az - Ákr. rendelkezéseinek megfelelő - ismételten meghozott döntése indokolásában kell számot adnia. Az alperes eljárásának, valamint a hozott döntésnek meg kell felelnie az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben (Eüsztv.) és az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII.19.) Korm.rendeletben (Eüsztv.vhr) előírt feltételeknek.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[15] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan az elsőfokú hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[16] Állította, hogy nem sértette meg az ítéletben megjelölt jogszabályokat, ezzel szemben az elsőfokú bíróság eljárása és ítélete sérti az Ákr. 4. §-át, a Kp. 124. § (4) bekezdését, a Kp. 85. § (2) bekezdését, a Kp. 48. § (1) bekezdés h) pontját és a (2) bekezdését, valamint eltér a Kúria közzétett Kfv.III.37.612/2015/9. számú határozatában foglaltaktól.

[17] Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a módosított alperesi végzés jogszerűségéről egyszerűsített perben kellett volna döntenie, az elsőfokú bíróság azonban a pert általános szabályok szerinti folytatta le, anélkül, hogy arról a Kp. 124. § (4) bekezdés alapján döntést hozott volna.

[18] A Kp. 85. § (2) bekezdés sérelme körében hangsúlyozta, hogy az ítélet iratellenes megállapításokat tartalmaz, az elsőfokú bíróság megállapításával szemben ugyanis az indokolási kötelezettségének eleget tett. A hiánypótlási felhívára benyújtott iratok tekintetében kitért arra, hogy azok miért nem voltak elfogadhatók a hiánypótlás teljesítéseként. Annak is részletes indokát adta, hogy a kérelemben foglaltakkal szemben, miért nem volt lefolytatható hivatalból az eljárás. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság arra vonatkozó álláspontja is téves, hogy összemosta a megszüntető és a módosító végzés indokolását. Észlelte ugyanis, hogy az eljárást megszüntető végzését a hiánypótlási határidő lejárta előtt hozta meg, emellett viszont azt is, hogy a felperes továbbra sem igazolta ügyféli minőségét, ezért az indokolás kibővítése volt szükséges.

[19] Nézete szerint az elsőfokú bíróság a Kp. 48. § (1) bekezdés h) pontjának és (2) bekezdésének alkalmazását is elmulasztotta, ezzel szintén az ügy érdemére kiható eljárási szabályt sezegett. Amint arra a végzésében kitért a felperes ügyféli minősége nem volt

megállapítható, így csak képviselőként járhatott volna el, ha benyújtja az ügyféli jogállással rendelkező alperesi érdekelttől származó meghatalmazást. Hangsúlyozta, hogy a Kúria Kfv.III.37.612/2015/9. számú határozata alapján ingatlan-nyilvántartási ügyekben az a fél, aki nem tartozik az Inyvtv. 25.§ (2) bekezdés szerinti ügyfélkörbe, közigazgatási per megindítására sem jogosult, nem áll fenn a keresetösségi joga. Ahelyett, hogy az elsőfokú bíróság a Kp. 48.§ (1) bekezdés h) pontja és (2) bekezdése alapján hivatalból visszautasította volna a keresetet, azt érdemben elbírálta, és ezzel jogkérdésben tért el a Kúria közzétett határozatában megtestesülő egységes joggyakorlattól.

[20] Hangsúlyozta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Ákr. 4.§-ában deklarált a közigazgatási eljárás hatékonyságának elvét. Annak ellenére ugyanis, hogy a felperes nem rendelkezik ügyféli jogállással és a képviseleti jogosultságát sem igazolta, mégis vizsgálja meg érdemben a nyilatkozatainak tartalmát.

[21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, tekintettel arra, hogy az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat.

[22] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[24] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Mivel a felülvizsgálati kérelem az ítélet egészét támadta, ezért azt a Kúria teljes egészében felülvizsgálta.

[25] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[26] A Kúria szerint az ügyben eljáró bíróság pontosan és törvényesen állapította meg a döntése alapjául szolgáló tényállást, azonban tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a módosított határozat az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő.

[27] Kúria mindenekelőtt fontosnak tartja megjegyezni, hogy a keresettel támadott közigazgatási határozat/végzés és az azt módosító határozat/végzés egységes egésznek képez, annak jogszerűségét a maga egységes egészében kell vizsgálni. Mindebből az is következik, hogy a bíróságnak a módosított határozatról kell döntenie, nem pedig külön a határozatról és az azt módosító határozatról. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha ítéletében a módosított végzésről és nem külön a végzésről és a módosító végzésről rendelkezett volna. Mindez azonban az ügy érdemére nem hatott ki.

[28] Az Inyvtv. 27. § (3) bekezdés a pontja alapján az ingatlan tulajdonosa, az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv vagy a vagyonkezelő, illetőleg a használó a változás bekövetkeztétől, illetőleg a tudomásszerzéstől számított harminc napon belül köteles bejelenteni az ingatlanügyi hatóságnak az ingatlan határvonalában, területében, továbbá a földrészlet művelési ágában - ideértve a művelés alól kivett területet is - és a föld minőségében bekövetkezett változást.

[29] A kiemelt rendelkezésből következően a művelési ág változás ingatlan-nyilvántartási átvezetésére irányuló kérelem benyújtására nem bárki, hanem a jogszabályban meghatározott személy, - az ingatlan tulajdonosa, az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv vagy a vagyonkezelő, illetőleg a földhasználó - jogosult.

[30] Nem volt vitatott, hogy a felperes e jogosulti körbe nem tartozik bele, egyik ingatlan vonatkozásában sem rendelkezik az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjoggal, jogilag jelentős ténnyel, a földhasználati nyilvántartásban nem földhasználója ezen ingatlanoknak. Mindezért nem minősül ügyfélnek. Kérelmet emiatt legfeljebb a kérelem előterjesztésére jogosult, jelen esetben a tulajdonos meghatalmazottjaként nyújthat be. Mivel a kérelemmel érintett ingatlanok mindegyike kivett közút, a kérelem teljesítéséhez a közút megszüntetését engedélyező végleges hatósági határozat is szükséges volt.

[31] Az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására.

[32] Mivel a felperes a maga személyében a kérelem benyújtására nem volt jogosult, nem minősült ügyfélnek, a tulajdonostól származó meghatalmazással nem rendelkezett, illetőleg a felhívásban kért további iratokat nem csatolta az alperes az eljárás megindítását követően nem hozhatott érdemben döntést, az alperes jogszerűen csak az eljárás megszüntetéséről rendelkezhetett.

[33] Függetlenül attól azonban, hogy a felperesnek nem áll fenn az ügyféli jogosultsága az anyagi jogi jogszabályok szerint, ugyanakkor annál fogva, hogy az ő kérelme tárgyában hozott eljárásjogi alapon döntést a hatóság, az eljárásjogi alapú döntés tekintetében az ügyféli jogosultsága, és így a döntéssel szembeni perindítási joga fennáll. Mindebből következően tévesen állította az alperes, hogy a keresetlevelet a perindítási jog hiánya miatt, - amelyet tévesen jelölt meg a Kp. 48.§ (1) bekezdés h) pontjában, ugyanis az a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontja szerinti visszautasítási ok - vissza kellett volna utasítani.

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott határozatában az anyagi jogi szabályok szerinti, érdemben hozott döntés kapcsán fennálló ügyféli minőség tekintetében állapította meg a perindítási jog fennállásának hiányát. Jelen ügyben azonban az eljárási szabályok szerinti ügyféli jogosultság és ebből eredő perindítási jog fennállása volt a kérdés, ezért ügyszabályszerűség hiányában az eltérés fogalmilag kizárt. A fentiekre tekintettel tévesen állította az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a keresetlevél visszautasításának lett volna helye.

[35] Kétségtelen, hogy a módosító végzés meghozatalának időpontjaként két különböző időpont szerepel a végzés papír alapú és elektronikus úton kiállított kiadványain, azonban mindez nem eredményezett ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést, különös tekintettel arra, hogy a felperes jogorvoslathoz való jogát nem nehezítette el, amit az is bizonyít, hogy a módosító végzéssel szemben keresetet nyújtott be.

[36] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog indokolt bírói döntéshez való eleme azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű

érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. A Kúria álláspontja szerint a módosított alperesi végzés részletesen tartalmazza, hogy a felperes kérelme alapján miért nem volt érdemben megindítható az eljárás, illetőleg, hogy miért nem volt helye az eljárás hivatalbóli lefolytatásának. Mindebből következően tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettség megsértését.

[37] A fentiekre tekintettel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak meg kell fontolnia, hogy fennállnak-e az egyszerűsített perről az általános szabályok szerinti perre való áttérés feltételei. Az új eljárást a felülvizsgálati kérelemmel érintett részben kell lefolytatni, mely részben a Kúria jogértelmezésének megfelelően – amelynek eredménye szerint a módosított végzés az ügy érdemére kihatóan nem jogszabálysértő - kell döntenie az elsőfokú bíróságnak.

A döntés elvi tartalma

[38] *Az ügyre irányadó anyagi jogszabályok szerinti ügyféli jogállás hiánya nem zárja ki az ügyben eljárási jogi alapon hozott döntéssel szembeni ügyféli jogosultságot, és így a perindítási jogosultságot.*

Záró rész

[39] A felülvizsgálati eljárásban felmerült költség megállapítása a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp.110. § (3) bekezdésén alapul. A Kúria a felperes által felszámított felülvizsgálati perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, mivel – a felülvizsgálati ellenkérelem tartalmára és terjedelmére tekintettel – az nem áll arányban a felperesi jogi képviselő által kifejtett munkával. A Kúria az alperes részére megállapított felülvizsgálati perköltséget az alperes által megjelölt összeggel azonos összegben állapította meg, mivel az nem volt eltúlzott.

[40] A Kúria végzésével szembeni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2023. május 18.

Dr. Kalas Tibor sk. a tanács elnöke

Kúria
VI.Kfv.37.099/2023/8-2

8

Dr. Rák- Fekete Edina sk. előadó bíró
bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.

Dr. Vítál-Eigner Beáta sk. bíró

Dr. Horváth Tamás sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő